

Västerbergslagens utbildningsförbund
info@vbu.ludvika.se

2022-10-19

1 (17)

Dnr. 2022:6908

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
VBU Malmen i Ludvika kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på VBU Malmen avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men lämnar framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid VBU Malmen i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver systematiskt följa upp och analysera skolans resultat tillsammans med personalen och i detta arbete innefatta undervisningens genomförande.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera undervisningens kvalitet avseende variation, stimulans och struktur och utifrån detta vidta åtgärder för att utveckla undervisningen.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i hög utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tydligare styra arbetet med likvärdig bedömning genom att ge lärarna förutsättningar för och säkerställa att de använder olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **29 september 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr. 2022:6908) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömning

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn skapar en grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolans resultat avseende kunskaper och värden. Utifrån analysen fattar rektorn beslut om utvecklingsåtgärder och om hur resurser ska fördelas för att bäst möta de behov som finns på skolan. Uppföljningen och utvärderingen omfattar dock inte undervisningens genomförande och personalen är endast till viss del involverad i analysarbetet. Pågående utvecklingsåtgärder har inte alltid en tydlig koppling till de behov och förutsättningar som finns på skolan. Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag, samt ser till att ett jämställdhetsarbete sker på skolan.

Motivering

Rektorn följer upp och analyserar hur väl verksamheten fungerar

Granskningen visar att rektorn har en god kännedom om nuläget på skolan genom att kunskapsresultat och värdegrundsresultat på olika sätt följs upp såväl gemensamt för skolan som på program-, klass- och individnivå, samt uppdelat på flickor och pojkar. Flera avstämningstillfällen finns genom regelbundna prognosavstämningar och klasskonferenser liksom uppföljningstillfällen i elevhälsoteamet och kartläggning av elever i år 1. Det framgår vidare att skolan har ett väl fungerande system för uppföljning av elevernas arbetsplatsförlagda utbildning (APL). Lärarna gör regelbundna arbetsplatsbesök under varje APL-period och trepartssamtal genomförs mellan elev, lärare och handledare. Det framgår dock att undervisningens genomförande inte omfattas av rektorns uppföljning på ett systematiskt sätt. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att rektorn inte genomför lektionsobservationer och att samtal kring undervisningen endast sker i spontana samtal och i medarbetarsamtal.

Av granskningen framgår vidare att rektorn, utifrån den uppföljning som görs, analyserar avvikelser och beslutar om utvecklingsåtgärder. Av inkommen dokumentation och i intervjuer med rektorn och lärare framgår flera exempel på detta arbete. Exempelvis har många F i vissa gymnasiegemensamma kurser uppmärksamats och analysen visat att det beror på att många elever strategiskt väljer att ta F i vissa kurser. Detta har resulterat i ett utvecklingsarbete att med hjälp av yrkeslärarna motivera eleverna att se vikten av dessa ämnen samt att förlägga några gymnasiegemensamma ämnen till en annan skolenhet för att få lärare med rätt kompetens och behörighet knutna till eleverna. I ett annat fall visade rektorns analys att många F istället berodde på undervisningens utformning vilket resulterade i samtal och stöd till läraren. Skolans kartläggning av elever i år 1 har också efter analys resulterat i stödinsatser för en grupp i ett ämne. Granskningen visar dock att personalen inte är involverad i analysarbetet i någon större utsträckning. Arbetslagen analyserar elevernas kunskapsresultat en gång per läsår, däremellan rapporteras prognoser in på individnivå i skolans digitala system. Av de styrkort som används i kvalitetsarbetet på skolan framgår att arbetslagens mål och utvecklingsåtgärder inte alltid är desamma som rektorns och pågående utvecklingsåtgärder riskerar därför att inte alltid vara förankrade och ha en tydlig koppling till de behov och förutsättningar som finns på skolan.

Eftersom uppföljning och analys kring undervisningens genomförande delvis saknas och personalen endast i begränsad omfattning är involverad i analysarbetet så bedömer Skolinspektionen att ett sådant arbete behöver utvecklas. Detta beskrivs vidare under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samverka i arbetslag och ämneslag men arbetet är antingen centraliserat utifrån gymnasiegemensamma ämnen på huvudmannens samtliga gymnasieskolor eller lokalt för lärare i yrkeskurser. Samverkan saknas mellan dessa olika lärargrupper som arbetar kring en elevgrupp. Ämnesmöten hålls var femte vecka och agendan styrs av antingen en förstelärare eller en av huvudmannens rektorer. På dessa möten diskuteras exempelvis bedömning och betygsättning eller olika lektionsupplägg. Av intervjuer och lektionsobservationer är det tydligt att det sker ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen framförallt bland yrkeslärarna. Genom schemaläggningen, småskaligheten och närheten till kollegor finns förutsättningar för lärarna att samverka kring upplägg, innehåll och genomförande av olika kurser och att samverka i lektionssituationer.

Av granskningen framgår vidare att skolans arbetssätt och förhållningssätt är tydliga och att det finns en planerad introduktion för obehöriga eller nyanställda lärare. På skolan genomförs morgonmöte varje dag med all personal och rektorn kan snabbt och enkelt föra en dialog med personalen och nå ut med information. Rektorn har också regelbundna möten med arbetslagsledarna och håller i gemensamma programmöten varje månad. Skolan följer den gemensamma rutinen för introduktion av nyanställd personal som finns för huvudmannens alla gymnasieskolor.

Det bedrivs till viss del ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan

Granskningen visar att rektorn ser till att ett jämställdhetsarbete bedrivs på skolan i syfte att alla elever oberoende av könstillhörighet har samma förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin utveckling. Av intervjuer och inskickad dokumentation framgår att skolans jämställdhetsarbete till största del består i att skolan tillsammans med branschorganisationer har lyckats få tjejer att söka sig till och fullfölja skolans två mer traditionella "killprogram". Det är en flerårig satsning som har gett resultat. Enligt skolans egen sammanställning utgör tjejer för närvarande cirka 25 procent på bygg- och anläggningsprogrammet och cirka 49 procent på fordons- och transportprogrammet. Av granskningen framgår att arbetet kring jämställdhet i övrigt inte är strukturerat eller uttalat på skolan och inte heller kopplat till en analys av de avvikelser som framkommer uppföljningen, exempelvis att 19 procent av eleverna i år 2 svarar att de "inte alls tycker att lärarna behandlar alla elever lika oavsett könsidentitet".¹ I intervju med elevhälsans representanter framkommer att det finns elever som upplever skillnader utifrån bemötande, något som dock inte bekräftas av just de elever som deltog i intervju, de uppgav alla att de känner sig lika och rättvist bemötta.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver systematiskt följa upp och analysera skolans resultat tillsammans med personalen och i detta arbete innefatta undervisningens genomförande.

¹ Skolinspektionens Skolenkät 2022

Granskningen visar att personalen är involverad i analysarbetet i begränsad utsträckning samt att undervisningens genomförande inte omfattas av rektorns uppföljning på ett systematiskt sätt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn i sitt uppföljnings- och analysarbete inkluderar undervisningens genomförande på ett systematiskt sätt, exempelvis genom att genomföra planerade lektionsobservationer med efterföljande samtal med undervisande lärare. Utifrån vad som kommer fram utifrån observationerna kan rektorn initiera nödvändiga utvecklingsarbeten för lärarkollegiet i syfte att utveckla undervisningens kvalitet. Vidare rekommenderar Skolinspektionen att rektorn på ett tydligare sätt involverar personalen i uppföljnings- och analysarbetet genom att ta fram tydliga avstämningsperioder där det framgår vilka resultat som ska analyseras. Efterföljande gemensamma diskussioner bör leda fram till utvecklingsåtgärder som är relevanta för skolenheten och som förankras i verksamheten.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen präglas av ett aktivt lärarstöd men är endast delvis varierad och strukturerad. I undervisningen finns tydliga inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Lärarna har överlag höga förväntningar på eleverna men det varierar hur väl lärarna anpassar undervisningens innehåll till aktuell elevgrupp. Eleverna ges till viss del möjligheter att reflektera över sitt eget lärande och att delta i planering och utvärdering av undervisningen.

Motivering

Undervisningen är till viss del varierad och strukturerad

Granskningen visar att eleverna ges ett aktivt lärarstöd men att undervisningen inte alltid är varierad. Genomgående för de flesta lektioner Skolinspektionen observerade är att oavsett graden av variation i aktiviteter, får eleverna ett aktivt lärarstöd i att förstå uppgiften, komma igång med arbetet och bibehålla sitt engagemang. Lärarna ger tydliga beskrivningar och förklaringar till undervisningens innehåll, för en dialog med eleverna och uppmuntrar eleverna i arbetet. Av lektionsobservationer och intervjuer med elever framgår dock att undervisningen inte alltid är varierad och att det beror på lärare och ämne hur varierad undervisningen är. Flera goda exempel framkommer där undervisningen består av olika typer av uppgifter och aktiviteter så det blir en variation och balans mellan exempelvis teoretiska och praktiska uppgifter samt olika arbetsätt. Elever uppger dock i intervju att de i vissa kurser mest arbetar på datorn, i andra kurser mest med checklistor eller häften och tillhörande frågor, något som också framgår av genomförda lektionsobservationer.

Av granskningen framgår vidare att lärarna inte alltid strukturerar sin undervisning på ett sätt som innebär att syftet med lektionen och de olika aktiviteterna tydliggörs för eleverna eller att lektionen både innehåller en intresseväckande start och en uppföljande avslutning. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att sättet att strukturera lektioner skiljer sig åt mellan lärarna och programmen och att det saknas en gemensam syn på lektionsstruktur. Lärare uppger i intervju att det finns uttalat på skolan att det ska finnas en tydlighet när man börjar och slutar en lektion samt att, men inte hur, läraren ska prata med eleverna om mål och syfte. Av de lektionsobservationer som Skolinspektionen genomförde framgår att någon form av start/genomgång av lektionen genomförs i samtliga klasser men endast i något fall finns mål angivna på tavlan eller nämns av läraren under lektionen. Ett sammanfattande avslut saknas också på flera av de observerade lektionerna.

Eftersom skolan saknar ett samlat arbete kring hur undervisningen ska varieras och struktureras så bedömer Skolinspektionen att ett sådant arbete behöver utvecklas. Detta beskrivs vidare under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Eleverna stimuleras och utmanas till viss del i undervisningen

Granskningen visar att undervisningen har tydliga inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära och att lärarna överlag har höga förväntningar på eleverna. Av såväl intervjuer som lektionsobservationer framgår att lärarna uppmuntrar och motiverar eleverna att jobba, lösa svårigheter och att utmana sig själva. Under

de observerade lektionerna förekommer flera inslag av verbal uppmuntran till eleverna i undervisningen och lärare som inspirerar och motiverar eleverna inför en ny uppgift genom att exempelvis berätta, visa modeller och ge förslag på olika strategier för uppgiften. Elever uppger i intervju att lärarna vet att eleverna kan mer än de själva tror och att lärarna uppmuntrar eleverna mycket i arbetet.

Av granskningen framgår vidare att det varierar hur väl lärarna anpassar innehåll och arbetssätt till aktuell elevgrupp. Av lektionsobservationer och intervjuer framgår att lärarna arbetar med olika anpassningar såsom individuella instruktioner, upplästa texter, rörelsepauser och anpassade uppgifter, något som framförallt framgår av de yrkeslektioner som observerades. På flera lektioner är dock innehåll och arbetsuppgifter lika för alla elever, eleverna arbetar i hög utsträckning individuellt och läraren väntar in att alla ska bli klara innan de går vidare, vilket resulterar i att alla elever inte blir utmanade och motiverade utan börjar fokusera på annat än skolarbetet.

Elevernas deltagande i planering och utvärdering av undervisningen är begränsad

Granskningen visar att eleverna ges möjligheter att reflektera över och ta ansvar för sitt eget lärande. Av intervjuer framgår att i samband med kartläggningen av elever i år 1 får eleverna beskriva på vilka sätt de lär sig bäst och vad som hittills har fungerat bäst för dem. Elever beskriver också att de får reflektera genom att skriva loggbok och genom att lärare frågar muntligt hur eleven tycker att ett moment gick för att sen ge feedback till eleven. Flera exempel observerades, framförallt i yrkesämnen, på hur läraren ställer öppna, reflekterande frågor till eleverna utan ett givet svar och att eleven får reflektera och prova sig fram till en lösning.

Av granskningen framgår vidare att eleverna i begränsad utsträckning involveras i planering och utvärdering av undervisningen. Lärarna berättar i intervju att de ger feedback till eleverna löpande, både muntligt och skriftligt i prognoserna eller inför utvecklingssamtal. Både elever och lärare uppger att eleverna har möjlighet att påverka arbetssätt, redovisningsformer och ordning på olika moment. Klassråden är också ett forum för eleverna att ta upp frågor som rör undervisningen. Dock framgår av granskningen att det sker ingen strukturerad utvärdering av undervisningen som lärarna samlar in, analyserar och använder i sitt utvecklande av undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera undervisningens kvalitet avseende variation, stimulans och struktur och utifrån detta vidta åtgärder för att utveckla undervisningen.

Granskningen visar att undervisningen till viss del inte är tillräckligt varierad och stimulerande och att skolans arbete med att genomföra strukturerade lektioner kan förbättras så att både start, syfte och avslut tydliggörs för eleverna. Även om det i granskningen framkommer exempel på god variation, struktur och tydlighet i undervisningen, finns behov av att lärarna gemensamt kommer fram till vad som kännetecknar en välstrukturerad undervisning och hur undervisningen i praktiken bör organiseras för att skapa tydlighet och sammanhang för eleverna.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att systematiskt följa upp och analysera hur undervisningen bedrivs och hur den påverkar elevernas lärande och studiemiljö. Rektorn bör i samråd med undervisande lärare och specialpedagogisk kompetens diskutera hur de på bästa sätt ska gå tillväga för att stödja lärarna i att utveckla undervisningens kvalitet. Gemensamma diskussioner kring hur undervisningen kan varieras, hur lektioner ska inledas och avslutas samt hur lärare bör arbeta för att skapa en förståelse bland eleverna för undervisningens syfte, kan vara ett sätt. Rektorns uppgift är att försäkra sig om att alla lärare, även de som inte tillhör arbetslagen, deltar i arbetet alternativt informeras om vad lärarkollegiet har kommit överens om gällande hur undervisningen på skolan bör struktureras för olika elevgrupper. I detta sammanhang vill Skolinspektionen påpeka att även om en enskild lektion är en del av ett större arbetsområde, där läraren i början av arbetsområdet klargjort vilka övergripande mål som kommer att behandlas, behöver lärare arbeta kontinuerligt med att förklara och prata med eleverna om hur det aktuella lektionsinnehållet ska leda till att dessa mål uppnås. En tydlig struktur i introduktion och lektionsavslutning kan även ge eleverna möjlighet att reflektera över om det planerade syftet uppnåtts.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionens bedömning

Utbildningen präglas i hög utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att det finns ett samlat arbete på skolan med att skapa studiero och att lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att upprätthålla en lugn miljö. Det finns också ett gemensamt arbete för att skapa trygghet på skolan, vilket bland annat inbegriper att åtgärder vidtas för att öka tryggheten utifrån regelbunden kartläggning av elevernas upplevelser.

Motivering

Skolan bedriver ett samlat arbete med att skapa studiero

Granskningen visar att det finns ett gemensamt förebyggande arbete för att skapa studiero och att lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att upprätthålla en lugn miljö. Av intervjuer framgår att kartläggning av elevernas upplevelse av studiero görs regelbundet via enkäter, hälsosamtal, klasskonferenser och klassråd. I intervjuer beskrivs ett förebyggande arbete kring gemensamma strategier kring ordningsregler, till exempel hanteringen av mobiltelefoner. Ett förebyggande arbete görs också exempelvis genom att fokusera första veckan på höstterminen på att bygga en grupp och att ha en tät kontakt mellan elever och mentorer. I flera intervjuer lyfts fördelen med att vara en liten enhet med hög personaltäthet och det relationsskapande arbete som personalen gör. Det framgår samtidigt att skolans lokaler utgör ett hinder i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero då det saknas anpassade grupprum, salar och gemensamhetsutrymmen. Åtgärder som görs utifrån identifierade problem är exempelvis flytt av lektioner till/från annan skolenhet, insatser kring studieteknik och fasta placeringar i klassrummet. Det framgår av intervjuerna att det finns ordningsregler på skolan men att nuvarande elever inte varit delaktiga i framtagandet av dessa, något som lärarna uppmärksammat. Skolinspektionen vill i sammanhanget understryka vikten av att eleverna görs delaktiga i arbetet med studiero bland annat genom att vara med och ta fram ordningsregler samt att lärarna gemensamt arbetar efter de regler som beslutats. På de observerade lektionerna var det genomgående god studiero men regler om till exempel mobiltelefoner var inte implementerade så att alla lärare såg till att eleverna följde dem.

Skolan bedriver ett medvetet arbete för att skapa trygghet

Granskningen visar att personalen på skolan till stor del har ett gemensamt förhållningssätt och bedriver ett medvetet arbete med att skapa trygghet för eleverna. Av inskickad dokumentation och i intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer en gemensam bild av ett väl fungerande trygghetsarbete på skolan där en analys görs baserat på kartläggningar av hur eleverna upplever tryggheten, till exempel via enkäter och samtal. I intervju uppger eleverna att de känner sig trygga på skolan, vilket

överensstämmer med senaste resultatet i Skolenkäten då eleverna i år 2 skattar tryggheten till 9,2 på en tiogradig skala.² Framgångsfaktorer som lyfts i flera intervjuer är skolans storlek, personaltätheten, det relationsskapande arbetssättet och att lärare såväl som skolsköterska, kurator och studie- och yrkesvägledare finns bland eleverna och tar tag i uppkomna situationer direkt. Rektorn uppger i intervju att alla vuxna bidrar till att skapa trygghet och att eleverna kan känna sig trygga med alla vuxna på skolan.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn analyserar eventuella skillnader i betyg i olika ämnen och årskurser samt för en diskussion med lärarna utifrån dessa analyser. Rektorn ser i begränsad omfattning till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra bedömningar och sätta betyg samt har förutsättningar att samverka i syfte att göra likvärdiga bedömningar.

Motivering

Rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser i betygssättningen

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser och skillnader i lärarnas betygssättning i syfte att ta reda på om dessa är motiverade eller inte ur ett likvärdighetsperspektiv. Uppföljning och analys sker utifrån olika ämnen, kurser och program och rektorn har i de senaste uppföljningarna endast sett ett fåtal avvikelser i betygen inom skolan. De avvikelser som ändå funnits har rektorn i sin analys inte kunnat se har med lärares olika sätt att bedöma att göra, utan skillnaderna är mer

² Skolinspektionens Skolenkät 2022.

kopplade till hur undervisningen bedrivs och elevernas motivation. Rektorn för en diskussion med lärarna utifrån sina analyser.

Lärarnas metoder för att för att öka likvärdigheten i bedömningar och betyg varierar

Granskningen visar att rektorn skapar vissa förutsättningar för lärare att samarbeta kring bedömning och betygssättning i syfte att uppnå ökad likvärdighet men att arbetet med likvärdig bedömning inte är styrt och att lärarnas metoder skiljer sig åt beroende på lärare och ämne. Lärarna och rektorn beskriver i intervjuer att i yrkeskurser utgår likvärdighetsarbetet mycket från arbetslagen och i gymnasiegemensamma kurser från ämneslagen. Yrkeslärarna, varav många på ett program saknar pedagogisk utbildning, undervisar alla elever tillsammans och diskuterar bedömning kontinuerligt och sätter betyg tillsammans i slutet av kurserna. Däremot saknas en samverkan med andra skolor kring bedömning och betygssättning. Lärare i gymnasiegemensamma ämnen samverkar kring bedömning och betygssättning i de ämneslag som är organiserade utifrån huvudmannens samtliga gymnasieskolor. Där genomförs en organiserad sambedömning av nationella prov med anonyma prov som rättas anonymt. Därutöver saknas en samordning kring bedömningsarbetet och det kan därför se olika ut i olika ämneslag i vilken omfattning ett likvärdighetsarbete sker. Lärare beskriver i intervju att sambedömningen fungerar sämre i ämnen som inte har nationella prov. Det förekommer att lärarna delar varandras elevuppgifter och bedömningar och har diskussioner utifrån dessa, men det har inte lett till gemensamma uppgifter och bedömningar utan stannat vid ett konstaterande att lärarna bedömer olika. Av intervjuer med lärare såväl som rektor framgår att lärarna använder material från Skolverket för att kvalitetssäkra betyg och att de har arbetat med Skolverkets nya regler för bedömning och betygssättning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tydligare styra arbetet med likvärdig bedömning genom att ge lärarna förutsättningar för och säkerställa att de använder olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Granskningen visar att arbetet med likvärdig bedömning och betygssättning skiljer sig åt beroende på lärare och ämne. Förutsättningar för samverkan både inom skolenheten och med andra skolenheter ser olika ut för olika lärargrupper.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att följa upp ämneslagens bedömningsdiskussioner och utifrån uppföljningen diskutera skillnader i bedömning och be-

tygssättning och verka för ökad samsyn bland lärarna. I dessa diskussioner bör alla undervisande lärare ingå oavsett vilken skolenhet undervisningen bedrivs på. Vidare rekommenderas att rektorn verkar för att bedömningsfrågor tas upp i redan existerande samverkansformer eller i nya forum med andra liknande yrkesprogram, detta för att bland annat stötta lärargrupper som saknar pedagogisk utbildning.

På Skolinspektionens vägnar

Andreas Gydingsgård
Beslutsfattare

Eva Lindgren
Föredragande

I handläggningen av ärendet har även utredare Maria Hermansson och Anna Grimlund medverkat.

Bilaga 1: Underlag

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier, dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal kriterier. Dessa kriterier beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 13 och 14 september 2022 och genomförde digital intervju med rektorn den 16 september 2022. Besöket genomfördes av Eva Lindgren och Maria Hermansson.

Malmenskolans (VBU Malmen) är en gymnasieskola belägen i Ludvika kommun. Huvudman för skolan är Västerbergslagens utbildningsförbund som är ett kommunalt utbildningsförbund med Ludvika kommun och Smedjebackens kommun som medlemmar och ägare. Malmenskolans verksamhet omfattar två yrkesprogram; Bygg- och anläggningsprogrammet samt Fordons- och transportprogrammet. Vid tiden för granskningen går 107 elever på Malmenskolans.